

ΑΝΤΙ-
ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ
(σ)το
ΠΑΡΕΛΘΟΝ:
Ιστορίες
αντιγραφής
και
έμπνευσης

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αντιγράφοντας (σ)το παρελθόν: Ιστορίες αντιγραφής και έμπνευσης

Κατάλογος έκθεσης

Νοέμβριος 2018 - Νοέμβριος 2019

Επιμέλεια καταλόγου

***Ευαγγελία Στεφανή
Αγγελική Κουκουβού***

Σχεδιασμός καταλόγου

Looro Studio

Παραγωγή

Παρισιάνου ΑΕ

Έκδοση Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης αρ. 41 / © 2018
ΥΠΠΟΑ - Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ISBN: 978-960-9621-35-9

ΑΝΤΙ-
ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ
(σ)το
ΠΑΡΕΛΘΟΝ:
**Ιστορίες
αντιγραφής
και
έμπνευσης**

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2018
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
#EuropeForCulture

Περιεχόμενα

9	Χαιρετισμός
10	Πρόλογος
13	Εισαγωγή
14 - 77	<i>I. ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ</i>
16 - 53	Αν κάτι αξίζει, αξίζει και να αντιγραφεί.
54 - 61	Η τεχνική της μήτρας. Η «βιομηχανική» παραγωγή της αρχαιότητας.
62 - 77	Η περίπτωση της Ρώμης. Επαναλαμβανόμενες εικόνες - Διαρκείς υπενθυμίσεις.
78 - 113	<i>II. Η ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΕΜΠΝΕΕΙ</i>
80 - 113	Το ελληνικό παρελθόν φυγείν αδύνατον.
114 - 157	<i>III. ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΧΡΗΣΗ</i>
116 - 135	Η περίπτωση Gilliéron. Η αντίγραφή ως οικογενειακή παράδοση.
136 - 139	Μουσεία εκμαγείων. Τα αντίγραφα μπαίνουν στο μουσείο.
140 - 151	Αναγνωρίζοντας τα κίβδηλα. Οι ντετέκτιβ των αρχαίων.
152 - 157	«Δώρον». Τα αντίγραφα ως εμπορικό προϊόν.
158	<i>ΕΠΙΛΟΓΟΣ</i>
159 - 161	Αλέξανδρος ο Μέγας. Μία διαχρονική ιστορία έμπνευσης και μίμησης.
162 - 174	Βιβλιογραφία

Συγγραφείς κειμένων

Ακριβοπούλου Ελευθερία, αρχαιολόγος-μουσειολόγος: σελ. 137-138, 153
Αποστολίδου Αγνή, αρχαιολόγος-μουσειολόγος: σελ. 79-80, 82, 84-85, 89, 141
Δρ Κουκουβού Αγγελική, αρχαιολόγος: σελ. 13, 58, 63-64, 68-70, 72, 76, 117, 156, 160
Πάλλη Ουρανία, αρχαιολόγος: σελ. 17-18, 24, 27, 40, 45, 56
Δρ Στεφανή Ευαγγελία, αρχαιολόγος: σελ. 59, 159
Δρ Τουλουμτζίδου Ανναρέτα, αρχαιολόγος: σελ. 141

Συγγραφείς λημμάτων

Δρ Αβρονιδάκη Χριστίνα, αρχαιολόγος, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
Δρ Αδάμ-Βελένη Πολυξένη, αρχαιολόγος, Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ΥΠΠΟΑ
Δρ Αρβανιτάκη Άννα, αρχαιολόγος, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
Δρ Γιαννουδάκη Τώνια, επιμελήτρια, συλλογή γλυπτικής, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου
Δρ Γκαλινίκη Στυλιάνα, αρχαιολόγος, προϊσταμένη Τμήματος Λίθινων, Ψηφιδωτών & Τοιχογραφιών, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
Ζωγράφου Ηλέκτρα, αρχαιολόγος, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
Θεοχάρους Χαρίκλεια, ιστορικός τέχνης, Δημοτική Πινακοθήκη Θεσσαλονίκης
Δρ Καζακίδη Ναταλία, Ε.Δι.Π. Κλασικής Αρχαιολογίας, επιμελήτρια Μουσείου Εκμαγείων, Τομέας Αρχαιολογίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ
Καλούδη Ζίνα, επιμελήτρια, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου
Κεφαλίδου Ευρυδίκη, επίκουρη καθηγήτρια Κλασικής Αρχαιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας
Δρ Κουκουβού Αγγελική, αρχαιολόγος, προϊσταμένη Τμήματος Εκθέσεων, Επικοινωνίας & Εκπαίδευσης, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
Δρ Αθανασία Κυριάκου, Ε.Δι.Π. Κλασικής Αρχαιολογίας, επιμελήτρια Μουσείου Εκμαγείων, Τομέας Αρχαιολογίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ
Μέλλιου Ελεονώρα, αρχαιολόγος, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
Δρ Μητσοπούλου Χριστίνα, μέλος Ε.Δι.Π. Κλασικής Αρχαιολογίας, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας & Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Μωραϊτή Ιωάννα, επιμελήτρια του Αρχείου της Πινακοθήκης Γκίκα, Μουσείο Μπενάκη
Πάκα Αναστασία, επιμελήτρια συλλογών Τελλογλείου Ιδρύματος Τεχνών ΑΠΘ
Πολυχρονοπούλου Όλγα, καθηγήτρια Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Δρ Προβίδη Ιωάννα, αρχαιολόγος
Ρωμοπούλου Κατερίνα, επίτιμη έφορος αρχαιοτήτων
Δρ Στεφανή Ευαγγελία, αρχαιολόγος, διευθύντρια του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης
Δρ Τουλουμτζίδου Ανναρέτα, αρχαιολόγος, ΑΜΘ/ΔΕΑΜ ΥΠΠΟΑ
Δρ Τσαγκαράκη Ευαγγελία, αρχαιολόγος, προϊσταμένη Τμήματος Κεραμικής, Μεταλλοτεχνίας & Μικροτεχνίας, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης
Δρ Τσαγκάρη Ι. Δήμητρα, επιμελήτρια, Νομισματική Συλλογή Alpha Bank
Δρ Χατζηνικολάου Καλλιόπη, αρχαιολόγος, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Συντελεστές έκθεσης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ - ΕΠΟΠΤΕΙΑ: **Δρ Ευαγγελία Στεφανή**, αρχαιολόγος, διευθύντρια του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ: **Δρ Αγγελική Κουκουβού**, αρχαιολόγος, προϊστάμενη Τμήματος Εκθέσεων, Επικοινωνίας & Εκπαίδευσης, **Ελευθερία Ακριβοπούλου**, αρχαιολόγος-μουσειολόγος, **Αγνή Αποστολίδου**, αρχαιολόγος-μουσειολόγος

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ - ΕΦΑΡΜΟΓΗ: **Δρ Ευαγγελία Στεφανή**, αρχαιολόγος, διευθύντρια του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης, **Δρ Αγγελική Κουκουβού**, αρχαιολόγος, προϊστάμενη Τμήματος Εκθέσεων, Επικοινωνίας & Εκπαίδευσης, **Ελευθερία Ακριβοπούλου**, αρχαιολόγος-μουσειολόγος, **Αγνή Αποστολίδου**, αρχαιολόγος-μουσειολόγος, **Μερόπη Ζιωγάνα**, αρχαιολόγος, **Κατερίνα Μπεχτσή**, αρχαιολόγος, **Ουρανία Πάλλη**, αρχαιολόγος

ΜΟΥΣΕΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: **Γώργος Τσεκμές**, αρχιτέκτονας μηχανικός,

Ελπίδα Μαυροβίτου, εργοδηγός-σχεδιάστρια

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: **Ρωξάνη Βλαχοπούλου**, γραφίστρια

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ & ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ - ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ:

Δημήτρης Καρολίδης, προϊστάμενος Τμήματος Συντήρησης, Χημικών & Φυσικών Ερευνών & Αρχαιομετρίας,

Σοφία Αθανασιάδου, συντηρήτρια αρχαιοτήτων, **Βασιλική Μιχαλοπούλου**, συντηρήτρια αρχαιοτήτων,

Χρυσάνθη Φωτιάδου, συντηρήτρια αρχαιοτήτων

ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΓΛΥΠΤΩΝ: **Βασίλης Λιόλιος**, συντηρητής αρχαιοτήτων ΤΑΠ (προτομή),

Μιχάλης Σωκράτης Καρούσιος, φοιτητής, πρακτική άσκηση Σχολή Καλών Τεχνών ΑΠΘ (προσωπείο)

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ: **Κατερίνα Γκανάτσα**, πρακτική άσκηση, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας ΑΠΘ,

Σοφία Φραγκοπούλου, πρακτική άσκηση, Τμήμα Διοίκησης, Οικονομίας, Επικοινωνίας Πολιτιστικών και Τουριστικών

Μονάδων, ΤΕΙ Δυτικής Πελοποννήσου, **Frederik Skonby Larsen**, φοιτητής αρχαιολογίας, Erasmus - University of Aarhus

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ: Πρόγραμμα χαρακτικής για ενήλικες: **Μερόπη Ζιωγάνα**, αρχαιολόγος,

Κυριακή Φωτιάδου, εικαστικός. Πρόγραμμα παιδιών: **Χαράλαμπος Τσούγγαρης**, αρχαιολόγος

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: **Μερόπη Ζιωγάνα**, αρχαιολόγος, **Κατερίνα Μπεχτσή**, αρχαιολόγος, **Ευθυμία Ιωαννίδου**, διοικητικός

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ: **Δρ Θεόδωρος Παπακώστας**, αρχαιολόγος

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ: **Αριστείδης Μυτάκος**, προϊστάμενος Τμήματος Τεχνικής Υποστήριξης & Μουσειογραφίας

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ: **Δρ Αγγελική Μονέδα**, ηλεκτρολόγος μηχανικός & μηχανικός Η/Υ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ: **Θωμάς Λιόλιος**, οικονομολόγος, προϊστάμενος Τμήματος Διοικητικής και

Οικονομικής Υποστήριξης, **Ουρανία Ιορδανίδου**, διοικητικός, **Φώτης Κυριακόπουλος**, λογιστής, **Κυριακή Μαυρομάτη**,

λογίστρια, **Δήμητρα Σερετίδου**, λογίστρια, **Αθηνά Παπαδημητροπούλου**, διοικητικός

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ: **Στέλιος Καραμπίκας**, αρχιτεχνίτης, **Θεόδωρος Τσακαλάκης**, εργατοτεχνίτης,

Θεμιστοκλής Καραμπίκας, εργατοτεχνίτης

ΦΥΛΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΜΘ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΦΩΤΙΣΜΟΙ: **Τρύφωνας Αβραμίκας**, ηλεκτρολόγος

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ: **Ορέστης Κουράκης**

ΒΙΝΤΕΟ: **Smartup Productions**

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ: **ΔΗΝΕΑ Ε.Π.Ε.**

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: **MOVEART**

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΩΝ: **DAES LONDON MARKET INSURANCE BROKERS**

ΜΟΥΣΙΚΗ: Η μουσική της έκθεσης "Copying the archetype" αποτελεί πρωτότυπη σύνθεση του **Δημήτρη Μπάκα**

Συνεργαζόμενοι φορείς

Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου (ΕΠΜΑΣ)
Μουσείο Μπενάκη / Πινακοθήκη Γκίκα
Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, ΑΠΘ
Δημοτική Πινακοθήκη Θεσσαλονίκης
Μουσείο Εκμαγείων Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Γαλλική Σχολή Αθηνών
Νομισματική Συλλογή Alpha Bank

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες για τη συνεργασία και την υποστήριξη οφείλουμε στους:

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, Διευθύντρια, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου
Έφη Αγαθονίκου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Συλλογών, Καλλιτεχνικού και Μουσειολογικού Προγραμματισμού, ΕΠΜΑΣ
Ειρήνη Γερουλάνου, Πρόεδρο της Διοικητικής Επιτροπής του Μουσείου Μπενάκη
Γιώργη Μαγγίνη, Επιστημονικό Διευθυντή Μουσείου Μπενάκη
Κωνσταντίνο Παπαχρίστου, Επιμελητή, Μουσείο Μπενάκη / Πινακοθήκη Γκίκα
Αλεξάνδρα Γουλάκη-Βουτυρά, Γενική Γραμματέα του ΔΣ, Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ΑΠΘ
Γιάννη Μπουτάρη, Δήμαρχο Θεσσαλονίκης για την ευγενική παραχώρηση του έργου της Δημοτικής Πινακοθήκης που κοσμεί το γραφείο του
Αλεξία Ξαφοπούλου, Διευθύντρια Δημοτικής Πινακοθήκης Θεσσαλονίκης
Μπάρμπαρα Σμιτ-Δούνα, Καθηγήτρια Κλασικής Αρχαιολογίας, Διευθύντρια Μουσείου Εκμαγείων, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ
Alexandre Farnoux, Διευθυντή Γαλλικής Σχολής Αθηνών
Marie Stahl, Υπεύθυνη αρχείου Γαλλικής Σχολής Αθηνών
Δήμητρα Ι. Τσαγκάρη, Επιμελήτρια της Νομισματικής Συλλογής Alpha Bank

Για την παραχώρηση φωτογραφιών: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Ακρόπολης, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων, Μουσείο Εκμαγείων ΑΠΘ, Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων

Για την ευγενική παραχώρηση της σειράς Έλληνες θεοί, φωτογραφικού υλικού, καθώς και εκπαιδευτικού υλικού για παιδιά: την Playmobil Hellas SA.

Για τον δανεισμό ενθυμημάτων - σουβενίρ για τους σκοπούς της έκθεσης:

Χορηγός

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΤΩΝ «ΦΙΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»

Χορηγοί επικοινωνίας

